

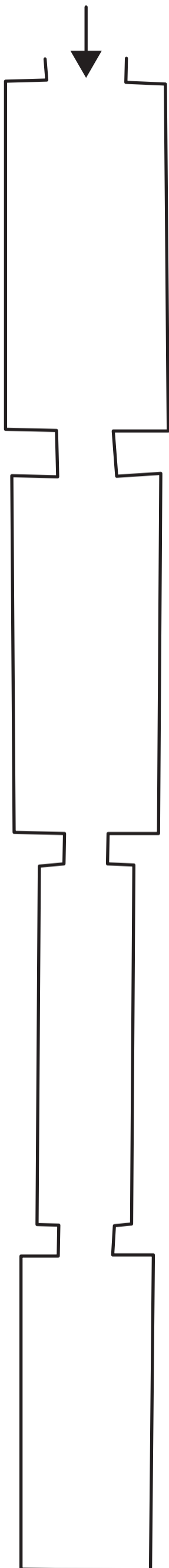
LUCIA ČARNECKÁ _ VERZIA

Lucia Čarnecká je sochárka, ale táto definícia je príliš zväzujúca. Nie je len sochárka, je novinárka, divadelníčka a istým spôsobom pedagogička. No pomenovanie jej povolání vám aj tak o nej nič nepovie. Identita všeobecne je ťažko vystihnuteľná slovami. Môžeme človeka opísať ako vyzerá, čo robí, koľko má rokov, kde žije, aké má (podľa nás) vlastnosti a podobne, ale definuje to kým je? Čo je vlastne identita? Ako sa vnímame sami a ako nás vidia druhí? To je jedna z dominantných tém diel Lucie Čarneckej v posledných rokoch, nad ktorou uvažuje vo vzťahu k soche ako takej. Soche ako médiu sa venuje dlhodobo, jej novým formám, technikám a presahom od materiálnych k virtuálnym. Vo svojom výskume sa zameriava na posun od klasicky hmatateľného média do digitálneho a jej hlavným zobrazovacím prvkom je hologram. Svoje sochárske diela zbavuje tak podstatného materiálu a robí ho istým spôsobom neuchopiteľným. Celú podstatu klasického sochárstva, modelovania a práce s materiálom konfrontuje s absolútnou nehmotnou formou a technikou, ktorá si vyžaduje úplne iné schopnosti. Pritom práve to klasické "modelovanie" je stále v jej dielach prítomné.

V tomto rozsiahlom experimente sa sústreďí na médium busty, ktorú formálne posúva do virtuálnej podoby. Realistická busta je tiež len jednou z tvárí zobrazovaného, ale aj samotného modelujúceho. Hovorí sa, že každý autor tvoriaci portrét v akejkoľvek podobe (socha, kresba, maľba) sa na svoje dielo nejakým neurčitým spôsobom tiež podobá. Vzťah medzi modelom a sochárom, samotný proces zobrazovania, to vzájomné ovplyvňovanie Luciu zaujíma. Privádza ju to k uvažovaniu o vplyve a dopade vzťahov, situácií a prostredia na vlastné ja, život, prácu a podobne. Ideovo sa tak jej tvorba vyvíja od klasického námetu autoportrétu k sociálno-spoločenským a existenčne hlbším myšlienkam o identite jednotlivca v kontexte komunity, spoločnosti, či rodiny. Odzrkadľuje sa to aj v jej tvorivom procese, kde inklinuje k vytváraniu spoluprác nielen s odborníkmi ale aj inými umelcami, či svojimi modelmi. Vedomie každého jednotlivca – aj umelca, je v rôznej miere a za rôznych okolností tvorené jeho vzťahmi a prostredím. Autor pri tvorbe je rovnako ako divák pri vnímaní diela pod vplyvom svojich sociálnych interakcií, ako profesných tak osobných. Vedomá cielená spolupráca umelcov nie je nový fenomén. Aura jedinečnosti autora síce dlhodobo pretrváva, ale nikdy nebola jediným prístupom k tvorbe umenia.

Autorská výstava Lucie Čarneckej predstaví aktuálne verzie jej kľúčových diel. Konceptia celého projektu priamo reaguje aj na špecifický výstavný priestor galérie Statua. Úzke po sebe nasledujúce miestnosti s historickými klenbami na rôznych výškových úrovniach majú až chrámový charakter a jasne určujú cestu návštevníka. Táto cesta vedie od najstaršieho diela, ktoré je dôležité práve pre autorkine prvé použitie technológie hologramu a formy digitálnej sochy. Tento starší objekt v kontexte ostatných diel poukazuje na vývoj a zdokonaľovanie jej tvorivých techník. Technický pokrok ponúka stále lepšie možnosti vytvárania optických ilúzií 3D priestoru. Preto aj ona spolupracujúc s odborníkmi sa stále učí a objavuje nové spôsoby tvorby. Diela stále dospievajú do technologicky prepracovanejších verzií. Pojem verzia môžeme použiť aj pri diskusii o obsahovej stránke vystavovaných "sôch". Prvý hologram ONA je pre ňu rovnako začiatkom uvažovania o identite - tej vlastnej.

Každá miestnosť poskytuje veľkorysý a potrebný priestor pre takýto druh diela, v ktorom môže vyniknúť. Každé dielo a tak aj každá miestnosť predstavuje inú verziu vnímania identity či vedomia. Od existenčného uvažovania nad sebou (Ona) prechádza k reflexii vnútorného prežívania vzhľadom k prostrediu v diele Ne-prítomnosť. Umelá je názov diela, ktoré sa špecificky zameriava na profesný vzťah medzi modelom a tvorcom a analyzuje v ňom proces vzniku samotnej busty. Výstavu uzatvára uvedomením si podobností nielen tvorených naším prostredím a vzťahmi ale aj tých, ktoré sú našou fyzickou súčasťou.

ONA

2017 / LUCIA ČARNECKÁ / SPOLUPRÁCA: MICHAL ŠABÍK

Vychádzajúc z pocitu osobnej roztrieštenosti, multitaskingu, sedenia na viacerých stoličkách zároveň a večného nestíhania pátrala autorka po jednej zjednocujúcej podobe týchto verzií vlastných ja. Dielo zachytáva nekonečne plynúci kolobeh nálad, pocitov, ale i profesií a rolí, ktoré Ona denne žije a strieda. Hlavy vyjadrujú subjektívnu a štylizovanú vizualizáciu intenzívneho fyzicky viditeľného aj vnútorného prežívania rôznych hektických situácií. Svojou expresivitou a intenzitou môže byť dielo metaforou súčasného človeka, žijúceho v rýchlo meniacej sa dobe, pod vplyvom nových médií a spoločenským tlakom „niečo dosiahnuť“. Vypovedanie príbehu sa deje prostredníctvom tvarovej, materiálovej a mimickej deformácie a koláže jednotlivých hláv. Svoju vlastnú fyzickú performanciu realizuje pomocou preneseného digitálneho 3D záznamu a projekcie – hologramu.

NE-PRÍTOMNOSŤ

2020 / LUCIA ČARNECKÁ / LUCIA KOTVANOVÁ / ANNA MIHOKOVÁ / SPOLUPRÁCA: MICHAL ŠABÍK

Prežívanie je termín, ktorým označujeme ten aspekt činnosti, ktorý nie je priamo prístupný druhým ľuďom. Je pre každého subjektívne, prebieha v čase a neustále plynie. To, čo človek prežíva, usudzujeme na základe jeho gest, výrazov tváre a reči. Autorky si v umeleckom diele kladú otázky kde sú hranice medzi týmito osobnými psychickými procesmi, kde sú hranice medzi našim súkromným a verejným priestorom, medzi skutočným a fiktívnym, mentálnym a fyzickým? Pri tvorbe diela vychádzajú z divadelných princípov, modelujú fiktívnu situáciu reverzným spôsobom. Prvé vznikajú dve autentické scény symbolizujúce súkromný a verejný priestor, ktorých autorkou je jedna z trojice. Až potom na ňu reaguje ďalšia autorka vytvorením gesta vo forme hologramu. Tento autoportrét zaznamenáva jej uvedomelé aj neuvedomelé fyzické prejavy, ktoré koná v podobných situáciách a prostrediach. Na záver, ako reakcia na scénu a gesto, vkladá posledná autorka do situácie hlas, ktorý charakterizuje práve ten vnútorný hlas. Vzniknutá situácia, intímny príbeh, je fiktívnou spojenou identitou na hranici reality.

UMELÁ

2021 / LUCIA ČARNECKÁ / LUCIA KOTVANOVÁ / ANNA MIHOKOVÁ / SPOLUPRÁCA: MICHAL ŠABÍK

Ako sa vidím? Počas pandémie sme sami zavretí doma boli nútení vedome či nevedome sa konfrontovať s vlastným ja. Objektivita je pojem, ktorý stále viac stráca význam. Nič nie je objektívne. Sebareflexia (sebavnímanie) je tiež len konštrukt myšlienok, ktorý každý chápe po svojom. Konfrontovať sa s tým ako nás vidia iní nie je vždy príjemné, či žiadúce. Sme tým kým sme, ale to nie je jediná skutočnosť. To, kým sme má mnoho podôb, pohľadov, ktoré nie sú závislé len na nás. Hľadanie „pravej tváre“ zrazu stráca zmysel, pri uvedomení, že žiadna z nich nie je úplne skutočná. „Modelujem ženu. Máme dva pohľady, ona na seba a ja na ňu. Naše pohľady sa nikdy nestretnú, pretože každá z nás vidí inú ženu.“ Realistická busta je tiež len jednou z tvárí zobrazovaného, ale aj samotného modelujúceho. Vzniká tak nová identita, vymyslená, nereálna, aj keď sa na realitu povrchrne podobá. Ako sa vlastne pozerá model na výsledok toho, ako ho vidí niekto iný? Forma modelovania sa stáva nepodstatnou, je druhotným produktom toho čo vzniká - pohľad na človeka. Druhým prirodzene vlastným médium pre Luciu je divadlo, ktorým nadväzuje priamo na tento proces a ex post konfrontuje model s jeho podobou, dáva mu možnosť reagovať. Dielo pozostáva z holografického video objektu – busty, hlasu a performerky, ktoré navzájom interagujú.

PODOBA

2022 / LUCIA ČARNECKÁ / SPOLUPRÁCA: MICHAL ŠABÍK

„Podobáš sa na...“ je veta, ktorú počúvame od narodenia a jej ťarcha nás formuje. Čo vlastne znamená, že sa na niekoho podobáme črtami tváre? Že sme jeho verziou? Podoba môže byť súhrn vonkajších znakov, tvarov, foriem, mimiky, gestikulácie, pohybu tela, výzoru či vlastností. Každopádne podobnosť niekomu nám nastavuje zrkadlo, ktoré niekedy nechceme vidieť, ale môže nám veľa o nás povedať. Môže byť istým spôsobom pohľadom do budúcnosti. Fyzická podoba je nám daná a nemôžeme ju zmeniť. Čo môže byť frustrujúce pokiaľ je to niečo čo nám na nás samých vadí, alebo sa nám nepáči. Ale zároveň nás tieto formy podoby posilňujú, identifikujú s našimi najbližšími a tvoria základ našej identity. Podoba je identita preskakujúca naprieč generáciami, rodinami i celkami. Dielo je svojou prvou verziou. Prvým spracovaním, ktoré tvorí morfovanie naskenovaných a modifikovaných reálnych podôb autorkinej mamy, otca a sestry.